

Drogi uczniu

Przystępujesz do I części **III REGIONALNEGO KONKURS WIEDZY O KRAJACH NORDYCKICH**

którego organizatorami są:

Oddział Katowicki Polskiego Towarzystwa Geograficznego

oraz

Zespół Szkół FILOMATA w Gliwicach

W tej części Twoim zadaniem jest udzielenie odpowiedzi na 22 pytania zamknięte oraz 3 pytania otwarte. Wśród proponowanych odpowiedzi w zadaniach zamkniętych tylko jedna jest prawidłowa. Odpowiedzi należy udzielić zakreślając poprawne - Twoim zdaniem - rozwiązanie znakiem „X”. Jeśli pomylisz się, otocz kółkiem złą odpowiedź i udziel kolejnej.

Za każdą poprawną odpowiedź w zadaniach zamkniętych można zdobyć maksymalnie 1 punkt (czyli łącznie 22 punkty). Przy zadaniach otwartych podano ilość możliwych punktów do zdobycia.

W zadaniach otwartych należy udzielić **czytelnej, pisemnej** odpowiedzi, zgodnie z treścią pytania. Na rozwiązanie testu konkursowego macie 30 minut.

Powodzenia! 😊

Tutaj wpisz swój kod.

Twoja praca sprawdzana jest anonimowo, aby zapewnić wszystkim uczestnikom równe szanse!

**KOD
UCZESTNIKA**

Pyt.1. **Jak nazywa się największe jezioro Norwegii (o powierzchni 369 km²), znajdujące się około 100 km na północ od Oslo?** Głównym jego dopływem jest rzeka Gudbrandsdalslågen. Największymi miastami położonymi nad jego brzegami są: Eidsvoll, Stange i Lillehammer.

- a) Mjøsa
- b) Øyeren
- c) Femunden

Pyt.2. Stortinget (pol. Storting) to jednoizbowy parlament Królestwa Norwegii. Najwyższy organ władzy politycznej w Norwegii, ma władzę ustawodawczą oraz sprawuje kontrolę nad rządem. Wybierany jest co 4 lata. **Ilu posłów liczy Storting?**

- a) 169
- b) 196
- c) 159

Pyt.3. Ponad 90% mieszkańców tego zdemilitaryzowanego archipelagu liczącego ponad 6 tysięcy wysp posługuje się językiem szwedzkim, który jest głównym językiem wykładowym w szkołach. Zaledwie 5% ludności posługuje się językiem fińskim. Największa z wysp nosi nazwę Fasta Åland i ma powierzchnię 650 km². **Jak nazywa się ten archipelag?**

- a) Wyspy Alandzkie
- b) Wyspy Owcze
- c) Vesterålen

Pyt.4. Pippi Langstrumpf to najsilniejsza i najbardziej niesforna dziewczynka świata. Mieszka ona samotnie w Willi Śmiesznotce razem ze swoim koniem i małpką, ma walizkę pełną złotych monet i... nie chodzi do szkoły! Jej niekonwencjonalne zachowanie jest wyzwaniem dla mieszkańców miasteczka: budzi zgorzienie dorosłych oraz zachwyty rówieśników. **Którą rocznicę urodzin w tym roku (2015) obchodziła postać Pippi Langstrumpf?**

- a) 100
- b) 70
- c) 85

Pyt.5. Procedury przygotowywania tej szwedzkiej potrawy wciąż są określane według średniowiecznych przepisów. Charakterystyczny dla surströmminga jest smak, zapach i dźwięk otwieranej, brzuchatej puszki. Wszystkie te zjawiska, których doświadczyć można pod koniec sierpnia i we wrześniu w Szwecji, sygnalizują, że na stole pojawiła się tradycyjna, szwedzka przekąska. Potrawa ta zanim trafia na stoły przez kilkanaście tygodni fermentuje w solance. W domach serwowana jest z cienkim suchym chlebem (tzw. tunnbröd), zwykle czerwoną cebulą i kwaśną śmietaną (szw. gräddfil). **O jaką chodzi przekąskę?**

- a) solony dorsz
- b) kiszony śledź
- c) sfermentowany łosoś

Pyt.6. Z pozoru to opowieść o zwykłym życiu tytułowej bohaterki. Zaczyna się ona w 1306 roku, a kończy w 1349. Ojciec bohaterki to szanowany i bogaty norweski szlachcic, osiadły na dworze Jorund w północnej Norwegii. Otwierając książkę od razu zanurzamy się w klimat XIV-wiecznej Norwegii, w świat pełen emocji, wzlotów i upadków, świat odwagi, miłości, zawodów, trudnych decyzji. Powieść składa się z trzech tomów, które stanowią trzy etapy życia bohaterki: „Wianek”, „Małżeństwo”, „Krzyż”. **Jaki tytuł nosi ta trytomowa powieść laureatki Nagrody Nobla Sigrid Undset?**

- a) „Świat Zofii”
- b) „Krystyna córka Lavransa”
- c) „Dziewczę ze słonecznego wzgórza”

Pyt.7. Jest to druga co do wielkości wyspa należąca do położonego na południe od Islandii archipelagu 18 wysp wulkanicznych - Vestmannaeyjar. Erupcja wulkaniczna, w której wyniku ona powstała rozpoczęła się 14 listopada 1963 roku i trwała nieprzerwanie do 5 czerwca 1967 roku. Tuż po zakończeniu erupcji wyspa miała 2,6 km², a jej najwyższy punkt wynurzał się wówczas 170 m ponad powierzchnię wody. W czerwcu 2008 roku wyspa ta została umieszczona na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO. **Jak nazywa się wyspa, której dotyczy powyższy opis?**

- a) Geirfuglasker
- b) Heimaey
- c) Surtsey

Pyt.8. Drugie największe miasto w Norwegii i jej dawna stolica, ale również miejsce, gdzie opady towarzyszą mieszkańcom przez większą część roku. Średnio deszcz pada tu 210 dni w roku. Zatem nie dziwi to, że można tu usłyszeć znane norweskie przysłowie: „nie ma złej pogody, jest tylko źle dopasowane ubranie”. **Jak się nazywa to miasto?**

- a) Tromsø
- b) Trondheim
- c) Bergen

Pyt. 9. Ten szczyt górski pochodzenia wulkanicznego położony w południowo-wschodniej Islandii, to najwyższy szczyt kraju 2119 m n.p.m.. Pierwszy raz zdobyty przez Norwega, Hansa Frisaka w 1813 r. Góra leży w rejonie Parku Narodowego Skaftafell. **Jak nazywa się ten szczyt?**

- a) Hekla
- b) Katla
- c) Hvannadalshnúkur

Pyt. 10. Norweska polityk Erna Solberg jest od 16 października 2013 premierem Norwegii. **Której z poniższych partii jest przedstawicielką i liderką?**

- a) Norweska Partia Konserwatywna (Høyre)
- b) Partia Postępu (Fremskrittspartiet)
- c) Norweska Partia Pracy (Arbeiderpartiet)

Pyt. 11. Jej prawdziwe nazwisko to Gustafsson. Jedna z najbardziej znanych aktorek w historii kina. Grała w filmach „Dama Kameliowa”, „Anna Karenina”, „Ninoczka” i wielu innych. **Jak nazywała się ta szwedzka aktorka?**

- a) Greta Garbo
- b) Ingrid Bergman
- c) Selma Lagerlöf

Pyt.12. Szwecja uczestniczy w Konkursie Piosenki Eurowizji od 1958 roku i do tej pory wzięła w nim udział 55 razy. Od 1959 do 1979 roku konkursem w Szwecji zajmował się nadawca Sveriges Radio, natomiast obecnie tę funkcję pełni Sveriges Television. Od 1959 roku szwedzki reprezentant wybierany jest w trakcie corocznego konkursu telewizyjnego, znanego od 1967 roku jako Melodifestival, a od 1998 roku (ze względu na kilka koncertów eliminacyjnych) jako Melodifestivalen. **Ile razy w historii Eurowizji wygrywała Szwecja?**

- a) 6
- b) 5
- c) 9

Pyt. 13. Ten najbardziej znany szwedzki tenisista karierę zawodową rozpoczął w 1973 roku, a kontynuował ją do kwietnia 1983 roku. W latach 1991–1993 na krótko powrócił do zawodowego tenisa. Zwyciężył 11 turniejów wielkoszlemowych, jest również zdobywcą Pucharu Davisa. **Jak nazywał się ten sportowiec?**

- a) Magnus Nils Gustafsson
- b) Björn Rune Borg
- c) Jan-Erik Lundqvist

Pyt.14. Ten potężny wodospad w północno-wschodniej Islandii na rzece Jökulsá á Fjöllum (isl. "Rzeka Lodowcowa z Gór") przez kombinację objętości przepływu, szerokość i wysokość jest jednym z najbogatszych w energię wodospadów Europy. W 2011 roku wodospad służył za scenerię podczas kręcenia sceny otwierającej film „Prometeusz” w reżyserii Ridleya Scotta. **Jak nazywa się ten wodospad?**

- a) Hafragilsfoss
- b) Dettifoss
- c) Selfoss

Pyt.15. Miasto Turku do 1812 roku było stolicą jednego z krajów nordyckich. Jego nazwa pochodzi od starosłowiańskiego słowa „turgu” oznaczającego "rynek, targ". W Turku warto również zobaczyć katedrę z 1250, bazylikę z 1285, klasztor z 1443 oraz pozostałości średniowiecznego miasta. Budynki w centrum miasta pochodzą z XV-XIX wieku. Turku posiada też Abo Akademi - uniwersytet z 1640 roku, najstarszy uniwersytet kraju, założony przez Pera Brahe. **W którym z państw nordyckich leży miasto Turku?**

- a) Szwecji
- b) Finlandii
- c) Norwegii

Pyt.16. Jest to drugi co do wielkości norweski lodowiec. Jego najwyższy punkt ma wysokość 1594 m n.p.m., podwodne części dochodzą do 170 m, a grubość lodu osiąga 450 metrów, co czyni go najgłębiej osadzonym lodowcem w Europie. Dolina Vesterdalen w naturalny sposób dzieli lodowiec na dwie części: wschodnią i zachodnią. Podział ten nastąpił stosunkowo niedawno. Gdy mierzono lodowiec w 1905 roku był on potężną, zwartą bryłą o 25% większą od obecnej. W przewodnikach lodowiec ten nazywany jest czasami „czarnym lodem”, choć naprawdę ma on wyjątkowo szeroką paletę intensywnych barw, od czystego krystalicznego lodu przez jasną turkusowo-białą do ciemnej niebieskiej. **Jak się nazywa ten lodowiec?**

- a) Jostedalsbreen
- b) Folgefonna
- c) Svartisen

Pyt.17. Miasto to nazywane było do XVI wieku Nidaros. Dzięki strategicznemu położeniu nad zatoką i przy rozległej żyznej dolinie, miasto stanowiło siedzibę władz Norwegii. Wielokrotnie było trawione przez pożary. W 1681 roku zostało odbudowane przez Caspara de Cicignon z Luksemburga. Doskonale zachowane stare centrum oddziela od reszty miasta rzeka Nidelva i zatoka Trondheimsfjord. **Jak nazywa się w dzisiejszych czasach to miasto?**

- a) Stavanger
- b) Kristiansand
- c) Trondheim

Pyt.18. „Dom Gigantów”, czyli najwyższe góry Skandynawii. Na stosunkowo niewielkiej powierzchni znajduje się ponad 200 szczytów o wysokości ponad 1900 metrów. Na obszarze utworzonego tutaj parku narodowego leży 27 najwyższych szczytów norweskich, jest też wiele lodowców, dużych jezior i rzek. W północnej części dominuje najwyższy szczyt norweski Galdhøpiggen (2469 m n.p.m.) i niższy zaledwie kilka metrów Glittertind, pokryty lodową czapą. **Jak nazywają się te góry?**

- a) Góry Skandynawskie
- b) Kebnekaise
- c) Jotunheimen

Pyt.19. Polska Stacja Polarna im. Stanisława Siedleckiego to całoroczna stacja badawcza na Spitsbergenie, położona kilkaset metrów od brzegu Zatoki Białych Niedźwiedzi (norw. *Isbjørnhamna*) wewnątrz fiordu, na południu wyspy Spitsbergen w archipelagu Svalbard. Kamień węgielny pod budowę Stacji wmurowano w dniu 23 lipca 1957 roku, pod koniec września grupy letnia i techniczna wróciły do kraju, a w stacji rozpoczęła prace pierwsza polska grupa zimująca. **Jak nazywa się fiord wewnątrz, którego znajduje się ta stacja?**

- a) Hornsund
- b) Sognefjord
- c) Lysefjord

Pyt.20. „Justyna Kowalczyk wygrała w tym roku (przyp. 2015) legendarny skandynawski bieg narciarski. Polka pokonała trasę 90 kilometrów "klasykiem" w czasie 4:41:02. Rywalizowała z innymi gwiazdami biegów narciarskich, z przedstawicielami szwedzkiej rodziny królewskiej oraz tysiącami amatorów.” Rozgrywany jest on co roku w pierwszą niedzielę marca, w szwedzkiej prowincji Dalarna. To najstarszy, najdłuższy i największy bieg narciarski na świecie. **Jak nazywa się ten bieg?**

- a) Bieg Oldenburgów
- b) Bieg Wazów
- c) Bieg Wittelsbachów

Pyt.21. W 1922 roku znany duński naukowiec otrzymał Nagrodę Nobla w dziedzinie fizyki za opracowanie badania struktury atomu. Jego prace naukowe przyczyniły się do zrozumienia budowy atomu oraz rozwoju mechaniki kwantowej. Aż 53 lata później jego syn – fizyk teoretyczny również otrzymał Nagrodę Nobla w dziedzinie fizyki. Otrzymał ją wspólnie z Benjaminem Mottelsonem i Leo Reinwaterem za "odkrycie związku między ruchem kolektywnym i ruchem jednoczątkowym i rozwinięcie teorii budowy jąder atomowych oparte na tym związku". **Jakie nazwisko nosili ci dwaj duńscy fizycy?**

- a) Bohr
- b) Siegbahn
- c) von Euler/ von Euler-Chelpin

Pyt.22. Ta największa wyspa w norweskim archipelagu Vesterålen ma powierzchnię wynoszącą 2204,7 km². Znajduje się w okręgach Nordland i Troms. Największym miastem na niej położonym jest Harstad. Najwyższym punktem jest Møysalen (1262 m n.p.m.). **Jak nazywa się ta wyspa?**

- a) Hinnøya
- b) Langøya
- c) Senja

Pyt.23. **Jak nazywa się niewielka wyspa wulkaniczna w Arktyce, położona ok. 550 km na północ od Islandii oraz ok. 450 km na wschód od Grenlandii?** Powierzchnia tej wyspy wynosi ok. 373 km². Najwyższym szczytem jest wulkan Beerenberg (2277 m n.p.m.). Wyspa to została odkryta na początku XVII wieku. Geologicznie wyspa jest bardzo podobna do Islandii. **Do terytorium, którego z państw nordyckich należy ta wyspa? (2 pkt.)**

Odpowiedź:

Nazwa wyspy:

Przynależność wyspy:

Pyt. 24. **Jak nazywa się obecna dynastia panująca w Szwecji? Kto zasiada na tronie tego państwa? (2 pkt.)**

Dynastia: Władca:

Pyt.25. **Wymień państwa założycielskie Rady Nordyckiej (4 pkt.)**

- a) b) c) d)